

Rättigheter för migranter med normbrytande funktionalitet - en problematisering kring lagar och samhället

DRWs projektkonferens
201126 via Zoom
av Ola Linder

Olika normsystem som påverkar rättigheter för migranter med normbrytande funktionalitet

- Juridiken (lagar, internationell rätt mm.)
 - Maktordningar (WS nr 3)
 - Moral, etik

“Leave no one behind”

Olika relevanta rättsordningar

- Internationella konventioner om mänskliga rättigheter
 - EU-rätt
 - Svenska lagar

FNs konvention om rättigheter för personer

med funktionsnedsättning centreras kring:

- att mänskliga rättigheter gäller personer med funktionsnedsättning och konkretiserar dem i en funktionshinderkontext med **mänsklig mångfald**,
- rätten att **leva självbestämt i samhällsgemenskapen** (icke-segregering),
- representation och aktiv involvering av funktionsrättsorganisationer,
- **statens skyldighet att agera** för rättigheter (lag, handlingsplan, budget, NHRI) i hela landet.
 - En utvecklad jämlikhets- och likarättsfilosofi.

Flyktingkonventionen, europarätten och likabehandling

- Rätt till asyl (välgrundad fruktan för förföljelse; alternativa grunder)
- Rätt till familjeliv.
- Rätt till icke-diskriminering på olika grunder, inklusive migrationsstatus, etnicitet, religion, funktionsnedsättning mm.

Egenmakt, tillgång till rättvisa och staten

- Tillgång till rättsmedel och ombud är en viktig del i skyddet för rättigheterna.
- Skyddet behöver förbättras i Sverige.
- Egenmakten räcker inte alltid i komplexa juridiska processer mot mäktiga motparter som statens myndigheter.
- Som asylsökande ges tillgång till ett offentligt biträde, men i de flesta andra rättighetsfrågor för migranter med normbrytande funktionalitet

förutsätts individen stå utan stöd från samhället.

Fördragskonform tolkning saknas i praktiken.

Rätt till asyl enligt UtL:

- Flykting (4:1)
- Alternativt skyddsbehövande (4:2)
- Övrig skyddsbehövande (inte med tillfälliga begränsningslagen)
(4:2a)
- Synnerligen ömmande omständigheter/konventionsskäl (5:6, 11§
tillf.)
(Kvotflykting)
 - Klarar regleringen en prövning mot EKMR?

Andra former för UT

som söks utifrån:

- Arbetstillstånd
- UT för studier
- Familjeåterförening

som söks inifrån:

- "spårbyte"
- Vissa gymnasiestudier

Lagarna LSS, SoL, LMA:

- Vissa funktionshindrade har rätt till goda levnadsvillkor och att leva som andra med självbestämmanderätt (LSS via kommuntillhörighet).
- Socialförsäkringen öppnar mycket (högre ersättningar, assistans).
- LMA ger asylsökande rätt till vissa saker som kollektiva boenden, mat mm.
- SoL som det yttersta skyddsnätet för skäliga levnadsvillkor.

Hjälpmedel, transport och boende:

- Regionernas ansvar för hjälpmedel till individer/asylsökande får en del via Migrationsverket/kommuner vid EBO.
- Kostnader för otillgänglig kollektivtrafik.
- Färdtjänst behövs även för asylsökande.
- Boenden i kommuner är ofta inte tillgängliga för personer med funktionsnedsättning – bostadsanpassning tar tid och nekas ibland.

Huvudpoäng: Lagar och maktstrukturer leder till att migranter med normbrytande funktionalitet inte får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda i samma utsträckning som befolkningen i stort.

Tack!

Kontakt:

ola@independentliving.org

08-50622183

lagensomverktyg.se

- prenumerera gärna på vårt nyhetsbrev

